

1969•2019

Fractie Lokaal Betrokken
De heer J. Mellies
Raadhuisplein 1
9501 SZ STADSKANAAL

uw kenmerk
uw brief van
ons kenmerk
bijlagen
onderwerp

12 december 2018
Z-19-050552/D/19/133515
-
beantwoording schriftelijke vragen
artikel 213a Gemeentewet

Stadskanaal 24 januari 2019
Datum verzending 24 januari 2019

Geacht raadslid,

U heeft ons college op grond van artikel 50 van het Reglement van Orde de volgende schriftelijke vragen gesteld over de toepassing van artikel 213a Gemeentewet.

1. Onderzoekt het college jaarlijks de doeltreffendheid en doelmatigheid van zijn gevoerde bestuur volgens de regels in de 'verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Stadskanaal'?
2. Zo nee, waarom niet?
3. Welke onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid heeft het college sinds de inwerkingtreding van de verordening in 2004, uitgevoerd?

In deze brief schetsen we de context van dit artikel en de ervaringen die ermee in onze gemeente zijn opgedaan. De beantwoording van uw vragen is daarin verwerkt.

Artikel 213a Gemeentewet

Met de Wet dualisering gemeentebestuur van 28 februari 2002 is de Gemeentewet gewijzigd en is artikel 213a ingevoerd. Dit wetsartikel regelt dat het college periodiek onderzoek verricht naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur, volgens door de raad bij verordening vastgestelde regels.

Artikel 213a van de Gemeentewet is geen onomstreden artikel. De toegevoegde waarde van dit artikel heeft regelmatig ter discussie gestaan. In 2008 verscheen het rapport "De Staat van de dualisering". De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties stelde daarin o.a. voor artikel 213a uit de Gemeentewet te schrappen. De VNG ondersteunde dit voorstel.

In de visie van de VNG (brief van 28 september 2012 aan de minister van BZK) dient de raad een aantal controle-instrumenten ter beschikking te hebben, waaruit elke individuele gemeente een keuze kan maken: de ene gemeente past een bepaald instrument beter dan een ander. De verordening artikel 213a zou geen wezenlijke bijdrage leveren aan de controle van de raad op het college. Bij de wijziging van de Gemeentewet in 2013 heeft de wetgever anders beslist en is artikel 213a uiteindelijk toch gehandhaafd. De memorie van toelichting van de wet vermeldt daarover: "... de verplichting tot periodieke beleidsevaluatie blijft in stand. Gelet op de decentralisatie en de daarmee gepaard gaande overgang van budgetten is de regering tot een heroverweging van het voornemen tot schrappen gekomen. Instrumenten als deze dragen bij aan de controlerende taak van de raad, een taak die aan belang zal toenemen."

De Gemeentewet schrijft voor dat het college de onderzoeksverslagen-artikel 213a met de jaarrekening inzendt aan Gedeputeerde Staten (artikelen 197 en 200). Navraag bij de Provincie Groningen levert op dat de provincie niet toetst op de inzending en in de praktijk ook maar weinig onderzoeksverslagen ontvangt. Het al dan niet inzenden heeft geen invloed op het besluit van de provincie tot het instellen van het preventief of repressief toezicht.

Onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid in Stadskanaal

In onze gemeente is de voorgeschreven verordening door de raad op 23 februari 2004 vastgesteld. Voor het uitvoeren van de onderzoeken heeft de raad via de voorjaarsnota 2005 een structureel budget van € 18.000,00 beschikbaar gesteld.

Ons college besloot op 15 maart 2005 de 213a-onderzoeken te integreren met de audits kwaliteitszorg (ISO-certificering). Onze gemeente had destijds een ISO 9001-certificering. Handhaving van de certificering vergde dat er jaarlijks interne audits werden uitgevoerd. Deze audits waren vergelijkbaar met de voorgeschreven onderzoeken-213a. De gemeente was t/m 2010 ISO-gecertificeerd. Onderzoeksplannen conform de verordening-213a zijn er gedurende die jaren niet opgesteld. De communicatie met de raad verliep via de informatie over de voortgang van de ISO-certificering, o.a. over de externe audits door de KEMA. De interne en externe audits ISO-certificering zijn tot en met 2010 volledig uitgevoerd. Daarnaast is in deze periode conform de verordening in 2005 onderzoek gedaan naar het Verkeersveiligheidsbeleid en in 2009 naar het Arbeidsmarktbeleid.

Voor 2010 en 2011 is een onderzoeksplan artikel 213a opgesteld. Dit plan is op 28 april 2011 behandeld in de rekenkamercommissie van de raad en voor kennisgeving aangenomen.

In 2010 zijn op basis van het onderzoeksplan de volgende processen onderzocht:

- Documentaire informatievoorziening
- Geografische informatievoorziening
- Identificatie en registratie van personen
- Financiering en belegging
- Vergunningverlening
- Voorbereiding, realisatie en onderhoud van de openbare ruimte.

In het onderzoeksplan 2010-2011 is voorgesteld om af te stappen van de vaste onderzoekstructuur om vooraf een onderzoeksobject te kiezen. De vaste structuur voldeed namelijk niet aan onze verwachtingen, omdat daarbij ook processen werden onderzocht die al jarenlang probleemloos verliepen.

Besloten werd om vanaf dat moment meer dan voorheen te gaan acteren op basis van signalen, zoals opmerkingen van de accountant, klachten, bezwaarschriften, interne controles e.d. Een belangrijke activiteit in dat jaar was de opstelling van het Ombuigingsplan 2011-2014. In het onderzoeksplan werd betoogd dat onderzoeken die in het kader van de ombuigingen plaatsvinden ook aangemerkt kunnen worden als onderzoeken in het kader van artikel 213a Gemeentewet. Die lijn is gevolgd en daarna ook toegepast voor de onderzoeken op basis van het Ombuigingsplan 2014-2017 en het Ombuigingsplan 2016-2019.

Met de vaststelling van het onderzoeksplan 2010-2011 werd ook besloten het in artikel 213a gemaakte onderscheid tussen doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken te laten vervallen. Het onderscheid werd als erg academisch beschouwd omdat tijdens onderzoeken beide aspecten een rol spelen.

De raad heeft bij de behandeling van de begroting 2011 het Ombuigingsplan 2011-2014 vastgesteld. In dit plan is het onderzoeksbudget van € 18.000,00 voor de artikel 213a onderzoeken geschrapt, evenals het budget van € 33.000,00 voor de rekenkamerfunctie. De 213a-onderzoeken moesten vanaf dat moment volledig in eigen beheer worden uitgevoerd. Dat kon naar onze inschatting ook als we ons maar primair zouden richten op de ombuigingsonderzoeken.

In 2011 en 2012 hebben er geen andere onderzoeken dan ombuigingsonderzoeken plaatsgevonden. In 2013 is opnieuw een onderzoeksplan opgesteld, nu voor de jaren 2013 en 2014. We hebben niet kunnen vaststellen dat dit plan ter informatie aan de raad en/of de rekeningcommissie is gestuurd. In de periode zijn onderzocht:

- Digitale personeelsdossiers
- ESF-subsidie invoering WMO
- Overhead van de ambtelijke organisatie (met behulp van een extern bureau).
- Onderzoeken in het kader van het Ombuigingsplan 2014-2017

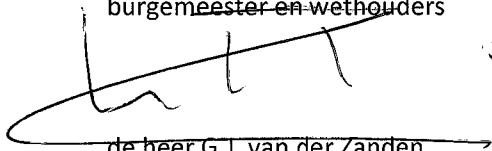
In 2014 (15 april) hebben wij tijdens een introductiebijeenkomst voor de nieuwe raad met de leden van de raad gesproken over de zogenaamde controletoeren van de gemeente. Dit is een overzicht van de verschillende controlebevoegdheden van de bestuursorganen van de gemeente en de daaruit voortvloeiende controles. Het bleek dat er veel controle- en onderzoekmomenten waren (waaronder de 213a onderzoeken) en dat die niet altijd goed op elkaar afgestemd zijn. Er was sprake van een toenemende controledruk. Op dat moment speelde ook de verdere ontwikkeling van het Interbestuurlijk toezicht (IBT) dat in 2012 was ingevoerd. Ook IBT is een vorm van zelfonderzoek door het college.

De IBT-beoordelingen hebben vanaf 2012 jaarlijks plaatsgevonden. We hebben de raad tot en met 2016 via de paragraaf IBT van de jaarrekening daarover geïnformeerd. Met ingang van de jaarrekening 2017 is de paragraaf IBT vervallen in verband met de invoering van een nieuwe vorm van interbestuurlijk toezicht.

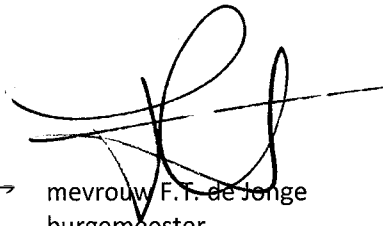
Conclusie

We hebben vanaf 2004 de verordening niet letterlijk uitgevoerd, maar we hebben wel steeds oog voor doelmatigheid en doeltreffendheid. We doen daar ook onderzoek naar zoals bedoeld in artikel 213a Gemeentewet en de verordening, maar gebruiken hiervoor wel andere instrumenten.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

mevrouw F.T. de Jonge
burgemeester